

DRAUGAS

PERIODICALS
May 13, 2004
Vol. XCV

95-IEJI METAI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
KETVIRTADIENIS - THURSDAY, GEGUŽĖS - MAY 13, 2004

*****MIXED ADC 606
558 51 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-12-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY

Nr. 93
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Lietuviškųjų mokyklų mokytojų konferencija. Toronte (Canada) paminėta spaudos atgavimo sukaktis. 2 psl.

Ar priimsite pakeleivį? Svarbus pranešimas Lietuvos piliečiams balsavime prezidento ir Europos Parlamento klausimais. 3 psl.

Po suvažiavimo: Lietuvių fondo vadovų pasisakymai. 4 psl.

„Jaunimo“ muzika. 5 psl.

JAV LB mini spaudos atgavimo sukaktį. Knygos apie mokytoją Juozą Masilionį sutiktuves. „Grandis“ šoks savo jubiliejais šventėje. 6 psl.

Sportas

* Madride vykstančiame vandens sporto šakų Europos čempionate trečiadienį Vytautas Janušaitis 200 m kompleksinio plaukimo finale finišavo septintais. Lietuvos plaukikui pavyko aplenkti tik rumuną Cezar Badit.

* Antradienį pirmosiose Latvijos vyrų krepšinio pirmenybių finalo rungtynėse nugalėtojo titulą ginanti Kestutis Šestokas „Ventspils“ komanda namuose 94:78 įveikė du lietuvius savo gretose turinčią vicečempionę Rygos „Skonto“ komandą ir pirmąją žaidimė iki keturių pergalių 1:0. Rezultatyviausiai nugalėtojų gretose žaidęs K. Šestokas pelnė 25 taškus. 10 taškų „Skonto“ komandai pelnė Rytis Vaišvila.

* Lietuvos alpinistų ekspedicija Tibete savaitgalį ketina kopti į Sisia Pangmą (8,027 m) viršūnę. Trečiadienį po pusryčių link pirmosios sturminės stovyklės leidosi trys iš septynių lietuvių — Eugenijus Šimaniuskas, Mindaugas Leskauskas ir Saulius Rudnickas. Ketvirtadienį šie trijų alpinistų grupė kils į antrąją sturminę stovyklą, o penktadienį įkirs į trečiąją sturminę stovyklą. Planuojama, jog šeštadienį šie trys lietuviai sturmuos kalno viršūnę. Kita keturių alpinistų grupė — Saulius Vilius, Algirdas Kumža, Vytautas Gaučys ir Arvydas Jonaitis — link viršūnės pajudės viena diena vėliau ir Sisia Pangmą sturmuos sekma dieni.

Naujausios žinios

* Europos Parlamento rinkimuose dalyvausiančios partijos burtais ištraukė sąrašų numerius.

* Kandidatai į prezidentus užregistruoti. V. Adamkus ir P. Auštrevičius.

* Vyriausioji rinkimų komisija prašys Generalinę prokuratūrą išsiaiškinti, ar A. Pilvelis neklastoją rėmėjų parašų.

A. Paulauskas: jei Lietuvai nereikėtų prezidento, ieškotume karaliaus

Vilnius, gegužės 12 d. (ELTA) — Prezidentas turi būti padorus, sąžiningas, nepaprikamas, intelektualus.

Tokios valstybės vadovui būtinos, tvirtą etinę nuostatą, nepriklausančią reputaciją, išmintį bei sveiką protą liudijančios savybės buvo išvardintos trečiadienį Prezidentūroje vykusiame diskursive.

Neabejota ir Prezidento institucijos reikalingumu, tačiau apie valstybės vadovo rinkimo būdo keitimą kalbėta itin atsargiai. Didžioji dalis diskutavusių pritarė tam, kad bent šiuo metu nederėtų atimti visuotinės prezidento rinkimų teisės.

Laikinojo valstybės vadovo Artūro Paulausko paskatintoje diskursive apie tai, kokio prezidento Lietuvai reikia ir Prezidento institucijos vietą valstybės valdžios sistemoje, dalyvavo Seimo frakcijų atstovai, istorikai, politologai, menininkai, studentų ir moksleivių organizacijų atstovai, verslininkai, mokslininkai, kultūros ir meno atstovai iš įvairių Lietuvos miestų, regionų.

Pasak A. Paulausko, surengti tokį pokalbį paskatino visuomenėje prasidėję svarstymai apie prezidento vietą ir vaidmenį, siūlymai keisti valstybės vadovo rinkimo būdą, didinti jo galias ar net išvis atsisakyti šios institucijos.

Tokie svarstymai suaktyvėjo po beveik pusmetį trukusio prezidentinio skandalo, pasibaigusio Rolando Pakso atstatydimui iš prezidento posto, ir artėjant pirmalaikiams valstybės vadovo rinkimams.

Kitas dalykas, skatinantis diskursijas apie Prezidento instituciją, yra pasikeitusios politinės sąlygos Lietuvai tapus Europos Sąjungos ir NATO nare.

„Girdžiu, kad reikia stipraus prezidento, kuris galėtų paleisti Seimą, girdžiu kalbant, kad prezidentas pakels pensijas, girdžiu kalbant, kad prezidentą reikia rinkti Seime, kad visuotiniai rinkimai yra pasenęs dalykas“, priminė visuomenėje sklandančias prieštaringas nuomones pradėdamas diskursiją A. Paulauskas.

Profesorius Egidijus Aleksandravičius diskursijoje atkreipė dėmesį į tam tikrą prieštarašumą, glūdintį tarp prezidento galių, užfiksuotų Konstitucijoje,

tiesioginio jo rinkimo būdo.

„Galių nedidelės, o tikėjimas simboliškai, visuotiniai rinkimai — milžiniškas“, sakė E. Aleksandravičius.

Profesoriaus nuomone, svarstytinas klausimas, ar nepasiekus latvių ir estų pavyzdžių valstybės vadovą rinkti parlamente.

Su istoriku E. Aleksandravičiumi, kad tiesioginiai rinkimai ir ned

LIETUVIŲ TELKINIAI

SECAUCUS, NJ

LIETUVOS VYČIŲ
CENTRO VALDYBOS
SUAŽIAVIMAS

Lietuvos Vyčių centro valdybos ir komitetų pirmininkų posėdis š.m. balandžio 17 d. vyko Secaucus, New Jersey. Dalyvavo 27 nariai ir svečiai iš Illinois, Michigan, New Jersey, New York, Connecticut, Ohio ir Pennsylvania valstijų. Suvažiavimą globojo 90 kuopa, veikianti Kearny, NJ. Posėdis vyko Lietuvių klubo salėje.

Prieš pradėdami posėdį, seselė kazimierietė Johanna Shainauskas iš Čikagos sukalbėjo maldą. 90 kuopos vardu pirmininkas John Nakrosis pasveikino visus dalyvius. Posėdžiui vadovavo centro valdybos pirmininkė Agnes Mickunas.

Valdybos narių ir komitetų pirmininkų pranešimai buvo išdalinti visiems dalyviams. Vyko ateičiai darbų svarstymai.

Izdininkė Elena Nakrosis išsamiai apibūdino apie LV ruošiamą 2005 m. birželio mėn. Skandinavijos kraštų ekskursiją — plaukiojimą (cruise). Kaimas asmeniui nuo 2,140 iki 2,490 dol., neskaitant skrydžio lėktuvu.

LV teisinio patarėjo Sauliaus Kuprio atsiųsti sprendimai ir juridiniai siūlymai apie organizacijos narystės poreikius ir sporto programas atgaivinimo apdraudimą buvo ilgai svarstomi.

Buvo užsiminta vadinamoji organizacijos „socialinė narystė“, kad nariais galėtų tapti ne tik lietuviai ar katalikų tikėjimą išpažįstantys žmonės. Šis klausimas bus dar sprendžiamas kuopose ir apygardose. Yra sudarytas komitetas (centro valdybos dvasios vadas prelatas dr. Juozas Anderlonis, pirmininkė Agnes Mickunas ir sekretorė Bernice Aviza), kuris nustatys galimybes asmeniui tapti organizacijos lygiateisiu nariu.

Numatytas ketvirtasis organizacijos padalinys — Šiluvos Mergelės fondas — yra ruošiamas inkorporacijai, kad šio padalinio aukos taip pat būtų nurašomos nuo federalinių mokesčių, kaip ir Pagalba Lietuvai.

tuvai, Šv. Kazimiero gildija ir LV fondas. Šis padalinys bus įsteigtas iki š.m. vasaros metinio suvažiavimo seimo.

91-asis metinis Lietuvos Vyčių suvažiavimas seimas vyks 2004 m. rugpjūčio 4-7 d. Crowne Plaza viešbutyje, Secaucus, New Jersey. Jį globoja Kearny 90-ta kuopa. Suvažiavimo komiteto kopirmininkai yra Elena ir John Nakrosis.

Registracijos kaina 195 dol. asmeniui (iki liepos 1 d.) ir 225 dol. asmeniui (po liepos 1 d.). Į registracijos kainą įeina autobusų transportacija, ketvirtadienio pietūs, ketvirtadienio susipažinimo vakaras, šeštadienio vakaro pokylis ir sekmadienio pusryčiai. Jaunų vyčių (iki 18 m. amžiaus) registracija yra 80 dol. Anksčiau atvykusiems dalyviams yra ruošiamas prieš suvažiavimo seimo dienos ekskursija į Ellis Island ir pamatyti Laisvės statulą (Statue of Liberty). Kaina asmeniui 50 dol., įskaitant pietus ir transportaciją. LV Lietuvos reikalų komiteto pirmininkas Jonas Mankus praves diskusijų būrelį apie dabartinius įvykius Lietuvoje.

Robert A. Martin, Vidurio Amerikos apygardos pirmininkas, pranešė, kad Lietuvos Vyčių žinutės, rengimų kalendorius, kuopos ir vietovės, organizacijos padaliniai, fotografijos ir įvairios yra jau kompiuteriškai, įskaitant pietus ir transportaciją. LV Lietuvos reikalų komiteto pirmininkas Jonas Mankus praves diskusijų būrelį apie dabartinius įvykius Lietuvoje.

Uždarymo posėdžio maldą sukalbėjo seselė Johanna Shainauskas.

Aukotos šv. Mišios Our Lady of Sorrows bažnyčioje. Po Mišių centro valdyba susirinko Lietuvių klube vakarienei.

Kitą centro valdybos posėdį numatyta šaukti š.m. rugpjūčio 4 d., trečiadienį vakare (per 91-ąjį seimo suvažiavimą), Crowne Plaza viešbutyje, Secaucus, New Jersey.

Regina Juškaitė-Svobienė

NEW YORK, NY

Lituanistinių mokyklų mokytojų konferencijos dalyviai prie Atsimainymo parapijos, New York, NY, 2004 m. balandžio 18 d.

Lit. mokyklų mokytojų konferencija

Šių metų balandžio 18 d. lituanistinių mokyklų mokytojų konferencijos dalyviai prie Atsimainymo parapijos salėje įvyko mokyklų vedėjų bei mokytojų, ne tik iš Naujosios Anglijos, bet ir iš toliau, konferencija. Šiai konferencijai vadovavo New York Maironio mokyklos vedėja, sumani ir darbšti Audra Lukoševičiūtė su savaisiais mokytojais. Šioje konferencijoje dalyvavo per 20 mokytojų, atstovavusių Bostono, New Britain, Philadelphia, Washington, DC, Elizabeth, NJ, Maryland, Atlanta, GA., lituanistinėms mokykloms. Konferencija pradėta punktuotai 8:45 ryto ir baigėsi 4 v.p.p.

Pranešėja šiai konferencijai buvo pakviesta iš Cleveland, Irena Giedrienė, pedagogė, daug metų dirbanti lituanistinėje mokykloje ir įvairiose amerikiečių mokyklose. Ji ne tik pristatė pagrindinius pedagoginius ir psichologinius principus, įpindama humoro, bei juos pademonstruodama. Dalyviai nepajuto, kad skirtas laikas

baigiasi ir turime skubėti šv. Mišioms, kurias aukuoja vyskupas P. Baltakis, OFM.

Po šv. Mišių visi skubėjome vėl į parapijos salę tęsti savo pradžią darbą. Mokytojus vaišino New York mokyklos tėvų komitetas skaniam bandelėm ir gardžiais pyragais su kava. Pasivašinę vėl sėdome prie darbo. Violeta Razgaitienė įdomiai ir vaizdžiai pristatė knygą — „Lietuvos istoriją“. Tai kompaktinis diskas, kur vaikams būtų žymiai įdomiau mokytis, skirtas vyresnioms klasmėms nuo 7-12.

Vyskupas P. Baltakis, atvykęs į konferenciją, trumpu žodžiu visus pasveikino ir padovanojo po medalių, išleistą Lietuvos Krikšto minėjimo progą. Ses. Margarita Bareikaitė (JAV LB Religinių reikalų tarybos pirmininkė) buvo pakviesta pasidalinti mintimis apie religijos mokytojų svarbą lituanistinėse mokyklose. Ji sakė, jeigu vaikai nemokės lietuviškai

maldų, kaip Tėve mūsų ir kitų, tai vargu ar tiems jaunuoliams rūpės lietuviškos parapijos. Žinome, kad be lietuviškų parapijų bei organizacijų vargiai išliks ir lietuvių Amerikoje. Seselė Margarita paminėjo, kad šie metai Lietuvos kardinolo A. Backio paskelbti šv. Kazimiero metais. Trumpai

Lietuvai švenčiant priėmimą Europos Sąjungoje 3 m. gegužės 1 d., vyko daug iškilnių, o Katedros aikštėje grojo karinis orkestras, vad. Justino Jonušo.

Jono Česnavičiaus nuotrauka.

Svarbu Lietuvos piliečiams

Artėjant 2004 m. birželio 13 d. rinkimams į Europos Parlamentą ir Lietuvos Respublikos prezidento rinkimams, Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas atsakė į dažniausiai JAV gyvenančių LR piliečių užduodamus klausimus dėl balsavimo rinkimuose.

— Kaip JAV gyvenantys lietuviai gali balsuoti artėjančiuose Europos Parlamento (EP) ir Lietuvos Respublikos (LR) prezidento rinkimuose?

— Lietuvos Respublikos piliečiai, gyvenantys JAV, gali dalyvauti ir balsuoti rinkimuose į Europos parlamentą ir respublikos prezidento rinkimuose šešiose Lietuvos Respublikos konsulinėse įstaigose, esančiose JAV: ambasadoje Vašingtone; generaliniame konsulate Čikagoje; generaliniame konsulate New York; garbės konsulate Los Angeles; garbės konsulate Seattle; garbės konsulate Cleveland.

— Kaip žinoti, kurioje iš įstaigų balsuoti?

— Jūs registruojatės ir balsuojate pagal savo gyvenamąją vietą JAV.

— Kokiose valstijose gyvenantys lietuviai balsuoja Čikagoje?

— LR piliečiai, gyvenantys Illinois (IL), Ohio (OH), Michigan (MI), Indiana (IN) ir Wisconsin (WI) valstijose, balsuoja generaliniame konsulate Čikagoje.

— Kokiose valstijose gyvenantys lietuviai balsuoja New York?

— LR piliečiai, gyvenantys New York (NY), Connecticut (CT), Massachusetts (MA), New Jersey (NJ), Rhode Island (RI), New Hampshire (NH), Maine (ME) ir Vermont (VT) valstijose, balsuoja generaliniame konsulate New York.

— Kur reikia balsuoti kitose valstijose gyvenantiems LR piliečiams?

— LR piliečiai, gyvenantys likusiose 37-iose JAV valstijose, pvz. Florida (FL), California (CA), Virginia (VA) ir kt. balsuoja LR ambasadoje Vašingtone.

— Kam reikėtų balsuoti garbės konsulatuose Los Angeles, Seattle, Cleveland?

— Garbės konsulatuose Los Angeles, Seattle ir Cleveland balsuoja tik tuose miestuose ir jų apylinkėse gyvenantys LR piliečiai.

California (CA), Washington (WA) ir Ohio (OH) valstijose gyvenantys LR piliečiai registruojasi ir balsuoja ambasadoje Vašingtone, DC.

— LR ambasada JAV akredituota ir Meksikai. Kur turėtų balsuoti Meksikoje gyvenantys LR piliečiai?

— Meksikoje gyvenantys LR piliečiai registruojasi ir balsuoja LR ambasadoje Vašingtone. Ambasadoje registruotis turėtų ir Puerto Rico bei kitose JAV teritorijose gyvenantys LR piliečiai.

— Jei rinkimų dieną aš būsiu Lietuvoje, kur turėčiau balsuoti?

— Yra dvi galimybės. Pirmą, jei jūs gausite rinkėjo pažymėjimą ir balsavimo biuletenį iki išvykstant į Lietuvą, galite balsuoti paštu, dar būdamas JAV.

Antra galimybė — registruotis ir balsuoti Lietuvoje.

— Kada aš turėčiau gauti rinkėjo pažymėjimą ir balsavimo biuletenį?

— Tikslią datą šiuo metu pasakyti yra sunku. Minėtus dokumentus jūs turėtumėte gauti gegužės mėn. pabaigoje.

— Vadinasi, jei i Lietuvą išvykstu dar gegužės mėnesį, tai turėčiau registruotis ir balsuoti Lietuvoje?

— Taip.

— Kur galėčiau registruotis ir balsuoti Lietuvoje?

— Lietuvoje turėtumėte registruotis ir balsuoti pagal savo gyvenamąją vietą Lietuvoje, arba, jei esate apsispyjęs pas gimtinę ar pažįstamus, — turite registruotis toje apylinkėje, kurios adresu esate apsispyjęs.

— Kaip žinia, LR prezidento rinkimams gali pririnkti dviejų ratų. Ar galiu pirmame rate balsuoti JAV, o antrame — Lietuvoje? Arba atvirkščiai?

— Taip, galite. Tačiau apie tai turite pranešti LR konsulinę įstaigą JAV, kurioje rengiatės balsuoti.

— Balsuoti galima tik vieną kartą?

— Visiškai teisingai. Balsuoti galima tik vienoje iš įstaigų, pvz., balsavus LR ambasadoje Vašingtone, balsuoti antrą kartą generaliniuose konsulatuose Čikagoje ar New Yorke negalėsite.

— Ambasada buvo pranešusi, jog registruotis galima iki gegužės 12 d. Ką daryti tiems, kurie nespėjo užsiregistruoti?

— Patarčiau paskubėti tai padaryti. Tie, kurie nori susipėti balsuoti paštu, registruotis turėtų per ateinančias pusantrų savaites.

— Kodėl yra nustatomas toks laikas balsuojantiems paštu?

— Paprasčiausiai dėl to, kad rinkimų komisija suspėtų suskaičiuoti balsus. Jei jūs užsiregistruojate gan vėliai, pavyzdžiui, birželio 8 dieną, mes jums išsiunčiame rinkėjo pažymėjimą ir balsavimo biuletenį.

Vokas su rinkimų dokumentais gali keliauti net keletą dienų ir ilgiau. Be to, jūs tą voką turite grąžinti į ambasadą ar konsulinę įstaigą (priklausomai nuo to, kur esate užsiregistravęs). Tai irgi užtrunka keletą dienų. Vadinasi, jūsų balsas gali laiku ir nepasiekti konsulinės įstaigos.

— Vokas su mano balsu ambasada turi pasiekti iki birželio 13 d.?

— Nebūtina. Jei jūsų balsavimo vokas paštu vėluos keletą dienų, mes vis tiek jį skaiciuosime, tik tai jau papildomame protokole. Tačiau ant voko su jūsų balsavimo biuleteniu pašto antspaudas neturi būti vėlesnis nei birželio 13 d. datos. Kitaip — įmetimo vokas ir balsas negalios.

— Vadinasi, jei aš pavėlavau užsiregistruoti balsavimui paštu, tai turėčiau vieną iš balsavimo dienų atvykti į konsulinę įstaigą?

— Teisingai, t.y., pavėlavimas užsiregistruoti negali atimti iš jūsų teisės balsuoti. Jūs galite balsuoti, net ir pavėlavęs užsiregistruoti. Tačiau dėl to, kad vokas su balsavimo biuleteniu turi būti pateiktas iki birželio 13 d. nuo 1 iki 5 val. p.p., bei birželio 13 d. nuo 7 val. ryto iki 8 val. vak.

Iš Lietuvos fondo narių suvažiavimo š.m. gegužės 8 d. — veidai ir vaizdai. Nuotraukos Jono Kuprio.

Dr. Petras Kisieliū, Vytautas Kamantas ir dr. Antanas Razma.

Algirdas Ostis ir Povilas Kilius.

Algirdas Ostis, dr. Kazys Ambrozaitis ir Vytenis Kirvelaitis.

Adv. Povilas Žumbakis, dr. Leonidas Ragas ir dr. Stasys Goštautas.

MINTYS PO LF SUVAŽIAVIMO

— Dr. Antanai Razma, kaip vertinate tik ką pasibaigusį Lietuvos fondo suvažiavimą?

— Suvažiavimas praėjo gerai. Mes padarėme viską, kad rastume bendrą kalbą su JAV Lietuvos bendruomenės ir kad suvažiavimas praeitų reikiamame lygyje.

Manau, kad praėjusioje būta gražiausio bendradarbiavimo, bet vėliau bendruomenė nusišalino nuo lėšų kaupimo ir pagalbos fondui. Be to, jie savo ištatais turi veto teisę net mūsų fondo suvažiavimo nutarimams. Tai labai varžo mūsų veiklos ir sprendimų laisvę. Ir dėl to mes privalome keisti fondo ištatus. Mes bandysime gerinti santykius su naująja JAV Lietuvos bendruomenės valdyba, kuriai pradėjo vadovauti žymiai sukalbamesnė Vaiva Vėbraite, tačiau sieksime visais atvejais lygiavertisumo su bendruomene ir jos vadovybe.

— JAV LB pirmininkės pavaduotoja Laima Karosienė, kaip vertinate jau praėjusį Lietuvos fondo suvažiavimą?

— Aš taip pat esu fondo narė ir man dauguma fondo problemų žinomos bei suprantamos. Mes — bendruomeniečiai — labai džiaugiamės, kad nebuvus svarstytas naujai sukurta Lietuvos fondo statusas, pagal kurio naująjį projektą Lietuvos bendruomenė turėjo būti atskirta nuo fondo. Taip būtų buvęs pradėtas neręgtas lietuvių šeimos skaidymas. Mes — kaip tas žmogus kinas: fondas — tai mūsų širdis, o mes — bendruomenė — kinas, rankos ir kojos. Argi tai gali atskirti egzistuoti?

Vienas žingsnis į suartėjimą žengtas, eisime prie naujo — glaudesnio bendravimo: atsirado abiejų šalių pasiryžimo artiau bendrauti ir senąjį bendravimą gerinti.

Lietuvių fondo ištatus priežiūros ir kūrimo komisijos pirmininko Vytenio Kirvelaičio nuomonė apie įvykusį suvažiavimą:

— Džiaugiamės, kad šiais metais į suvažiavimą atvyko žymiai daugiau narių, nei ankstesniais. Rodos, atvyko per 160 narių: auga susidomėjimas fondo veikla. Išaugo igaliotųjų balsų skaičius ir padidėjo iki 1,500, lyginant su praėjusiu suvažiavimu.

Labai gailiuosi, kad Istatų klausimas atidėtas. Atiteityje būtina nagrinėti ir pakeisti senuosius Ištatus, nes buvo įdėta labai daug darbo: buvo sukurta net dešimt projektų, jie buvo svarstyti vienuolikiuose posėdžiuose.

— Bet juk ir dabartiniai fondo ištatai sako, kad kiekvienas narys turi teisę patikrinti, kaip buvo panau-

kol pagaliau buvo atrinktas geriausias.

— Kas iššaukė fondo ištatus keitimui poreikį?

— Pirmą, reikėjo modernizuoti ir patogiau sudėlioti visus Istatų skyrius, kad lengviau skaitytųsi kiekvienam fondo ir nefondo nariui. Kad kiekvienas lengviau galėtų rasti atsakymus į norimus klausimus.

— Antra, išsaugoti Lietuvos fondą.

— Trečia, kad fondo nariai turėtų daugiau teisių į fondo valdymą.

— Ar iš tikro jie neturėjo pakankamai teisių?

— Manau, jų teises apribotos, nes fondo narių suvažiavimo nutarimus reikia tvirtinti kitoje organizacijoje — JAV Lietuvos bendruomenės valdyboje.

— Ką padarėte, Jūs — kaip teisininkas, kad suvienodintumėte visų fondo narių teises balsavimo sistemoje? Juk nenormalu, kai iš dosnumo ir kilnumo galima pasipelniti: už 100 dolerių — 1 balsas, o už 10,000 dolerių — 100 balsų.

Matote, kaip geradariai pradėti graduoti į geresnius ir blogesnius. Atsirado galimybė savanaudiškumo prielaidoms: didesnių rinkiminių teisių igijimas suteikė galimybes lengvai nukonkuruoti vienabalsius fondo narius rinkimų metu. Jau dabar fonde susikūręs „nepakeičiamųjų“ tarybos ir valdybos narių sąrašas, kuris nesikeičia keičiantis metų. Kur matyta, kad vienas fondo narys, igijęs 5 procentus nuo visų balsuotojų, gali tapti „ypatinguoju“ ir turėti po keletą šimtų ar net tūkstančių balsų? Fondas — ne privataus verslo akcinė bendrovė, tai — geradarių lietuvių susivienijimas, kur šelpėjai galvoja apie lietuvių išsaugojimą ir puoselėjimą, o ne apie balsus ir norą tapti vertingesniais — valdingesniais tarp bendraminčių.

Praėjusiam suvažiavime vienas „ypatingasis“ galėjo turėti nuo 730 iki 1,300 ir daugiau balsų. O jei jis į valdymą ir rinkiminę sistemą įterpė ir savo žmoną ar vaikus, tai toji šeima savo kolektyviniais balsais nesunkiai galėjo patys save išsirinkti, nepaisant visų suvažiavime dalyvavusių vienabalsių narių balsavimo.

— Žmonės, norėdami pasireikšti, aukoja didesnes sumas pinigų, stengiasi įgyti daugiau balsų ir teisių, kad galėtų geriau kontroliuoti savo

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

ŠVČ. MERC. MARIJOS Nekalto Prasidėjimo parapijos 90 metų jubiliejaus rengimo komitetas praneša, kad jubiliejaus banketo bilietai jau visi išparduoti ir ragina norinčius važiuoti autobusu už 3 dol. skubiai apie tai pranešti Evelinai Oželienei, tel. 773-254-7553. Autobusas išvyks nuo bažnyčios tuoj po 2:30 v.p.p. jubiliejinį šv. Mišių ir grįš dar prieš 10 v.v.

GEGUŽĖS 23 D., SEKMADIENI, nuo 9 v.r., Jaunimo centro kavinėje, JC Moterų klubo šeiminių visus kviečia pasivaikinti skaniais mielinais blynais su obuolių uogiene. Savo atsilankymu paremsite Jaunimo centrą.

ČIKAGOS PRIEMIESTYJE, PLC Lemonte, gegužės 30 d. įvyks literatūros popietė, skirta poetui Bernardui Brazdžioniui ir rašytojui Jurgiui Jankui pagerbti. Programą atliks Toronto „Aitvaro“ ir Hamiltono „Aukuro“ teatrai: Daiva Botyrienė, Ramūnė Jonaitienė, Aušra Karkienė, Algirdas Kynas ir Joana Kuraitė-Lasienė, Marytė Kalvaitienė, Kęstas Keparutis ir Alina Žilvytienė. Čikagos ir apylinkių lietuviai džiaugiasi, kad užsimezgė artimas bendradarbiavimas su Kanados kultūrininkais. Kviečia JAV LB Kultūros tarybą.

BIRŽELIO 5 D., ŠEŠTADIENI, 7 v.v., Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Čikagoje, vyks dailininko Ernesto Žvaigždino tapybos parodos atidarymas. Dailininkas gimė Klaipėdoje, tačiau pastaruoju metu gyvena Floridoje. Parodoje eksponuojami darbai – tai improvizacija Floridos dvasiai. Lankytojai galės pasigėrėti aliejinės tapybos darbais, kurių dauguma yra šiek tiek suabstraktinti pajūrio peizažai. Paroda veiks iki liepos 17 d. Telefonas pasiteiravimui 773-582-6500.

A.A. ONOS SILIŪNIENĖS, buvusios ilgametės čikagietės, Čikagos lietuviams gerai pažįstamos, palaikiai bus laidojami š.m. gegužės 15 d., šeštadienį, 10 v.r. Šv. Kazimiero kapinėse, sekcija 62. bl. 9, kapas 3. Visi ją prisimenantys, o ypač Čikagos lietuvių skautiją, kviečiami palydėti garbingą Velionę į Amžinybę. Skautai prašomi atvykti uniformuoti.

DĖMESIO VISI MICHIGAN ežero pakrantės miestelių (Beverly Shores, Union Pier, Michigan City, New Buffalo...) gyventojai. Jūsų patogumui, bilietai į XII Lietuvių tautinių šokių šventę (liepos 3 d., „Allstate“ Arena, Rosemont, IL) dabar parduodami „Mildas Corner Market“, 9901 Townline Rd., Union Pier, Michigan. Taip pat organizuojamas 56 vietų autobusas, kuris vyks į šventę iš Michigan City, Indiana, liepos 3 d. 11 v.r. (12 v.p.p. Michigan laiku). Bilietai 20 dol. asmeniui parduodami „Mildas Corner Market“. Norintieji prašomi registruotis iki birželio 13 d., tel. 269-469-9880.

GEGUŽĖS 16 D., 3 V.P.P. Jaunimo centre įvyks paminėjimas-koncertas „Žodžio kelias“, skirtas lietuviško spaudos žodžio draudimo panaikinimo ir išlaisvinimo 100-mečiui. Programoje yra patys reikšmingiausi istorijos faktai, apžvelgiant lietuviško žodžio lenkinimo sudėtingą etapą, rusinimą ir absurdišką įsakymą – draudimą spausdinti knygas lietuviškais raidėmis. Programą sudarė žinomas aktorius Egidijus Stancikas. Bilietai gaunami „Seklyčioje“. Vaikams iki 12 metų įėjimas nemokamas.

TĖVAI JĖZUITAI NUOMOJA rimties vyrams kambarius. Virtuvė ir dušai bendri. Kambariuose praustuvai. Tel. 773-737-8400.

KOMP. VL. JAKUBĖNO kurinių koncertas įvyks gegužės 23 d., Jaunimo centro didžiojoje salėje, Čikagoje. Čia kartu bus paminėtos ir šio Čikagoje 1976-aisiais m. mirusio žymaus kompozitoriaus, muzikos kritiko, publicisto, pianisto ir pedagogo 100-osios metinės. Pagrindinė koncerto dalį išpildys „Dainavos“ ansamblio choras, kuriam vadovauja muz. Darius Polikaitis. Bus ir vokalistų bei instrumentalistų. Koncerto pradžioje trumpai apie šį daug lietuvių muzikai nusipelnusį asmenį kalbės muz. Faustas Strolia.

MARIA PAPPAS SUKVIEČI ETNINIŲ BENDRUOMENIŲ MOTERŲ ORGANIZACIJAS

Etninių bendruomenių moterų organizacijų atstovės buvo susirinkusios Cook County izdininkės Maria Pappas kvietimu. Moterys, anot Maria Pappas, šiais laikais „dirba“ namų šeiminių darbų, ir, tuo pačiu metu, eina į kitus darbus. Taip pat jos siekia išsilavinimo, tam kad ateityje galėtų pasiekti daugiau. Etninių bendruomenių moterys taip pat rūpinasi savo kultūrą ir kalbos išlaikymu.

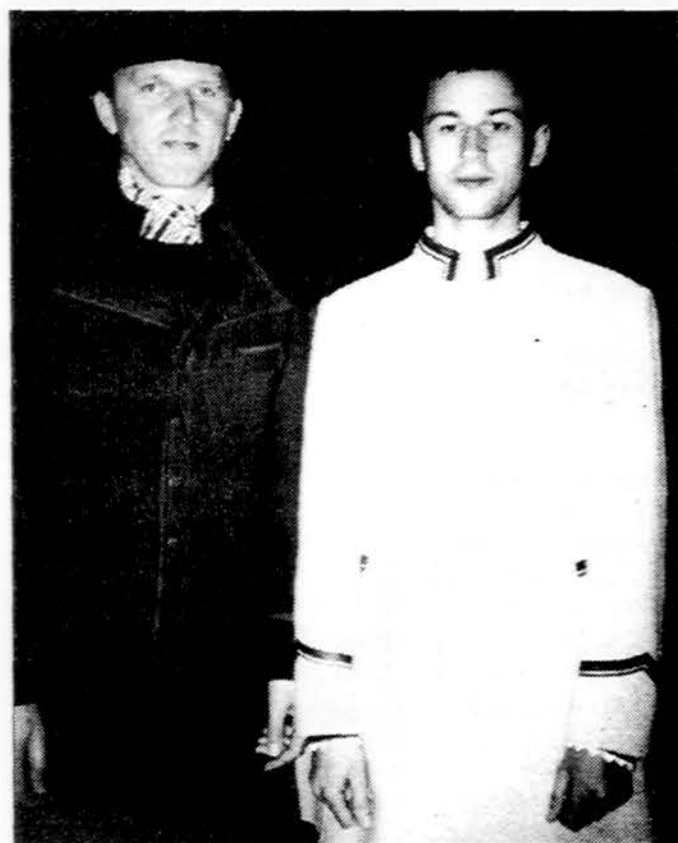

Susitikime dalyvavo Čikagos lietuvių moterų klubo atstovės. Iš kairės: Pat Michalski, izdininkės pavaduotoja: Cecelia Matul, Irene Buchbinder, Genevieve Maluska ir Cook County izdininkė Maria Pappas.

JAV Lietuvių Bendruomenės KULTŪROS TARYBA

Marija Remienė, pirmininkė
mremiene@aol.com
2841 Denton Ct., Westchester, IL 60154
Lithuanian - American Community Cultural Council TEL./FAXSAS. 708-562-1448

JAV LB mini spaudos atgavimo šimtmetį

Egidijus Stancikas ir Mindaugas Jankauskas.
Nuotr. E. Vodopalienės.

Gegužės 6 d., penktadienį, suėjo lygiai šimtas metų, kai 1904 m. buvo panaikintas lietuviško spausdinto žodžio lotyniškais rašmenimis draudimas. Lietuvoje ne tik tas penktadienis, bet visas savaitgalis buvo skirtas šiam svarbiui minėjimui; vyko koncertai, kalbos, susirinkimai.

JAV LB Kultūros tarybos suorganizuoti spaudos minėjimai prasidėjo balandžio 20 d. Programa pavadinta „Žodžio kelias“ atkeliauja į Čikagą gegužės 16 d. Tą dieną bus proga apmąstyti mūsų tautos nueitą kelią nuo Lietuvos ir Lenkijos valstybės galutinio žlugimo 1795 metais iki 1990 m. kovo 11-osios. Mūsų tautos istorija patvirtino teiginį, jog, jei žuva valstybė, ji gali atgimti; jei žūsta tauta, ji žūsta amžiams.

Gegužės 16 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Jaunimo centre koncertinė programa susidės iš dviejų dalių. Pirmoje dalyje kalbės Rūta Kuncienė, istorikė, baigusi Vilniaus universitetą, dirbusi Lietuvos istorijos ir etnografijos muziejuje numizmatikos skyriaus vedėja. Nuo 1993 m. gyvena JAV. Jos parengta knyga „Lietuvos pinigai“, išspausdinta Vilniuje, 1995 m.

Rūta Kuncienė dėstė lietuvių kalbą Lemonto Maironio aukštesniojoje liuanistinėje mokykloje. Yra išspausdinusi straipsnių „Drauge“. Parengė ir skaitė pranešimą Karaliaus Mindaugo 750-ųjų karūnavimo metinių minėjime – koncerte. Yra JAV LB Kultūros tarybos narė. Nuo 2003–2004 mokslo metų dėsto istoriją Čikagos Pedagoginiame liuanistikos insti-

LIETUVIŠKOJO ŠVIETIMO DARBSČIOJI BITELE — A.A. MOKYT. JUOZAS MASILIONIS IR KNYGA APIE JĮ

Juozas Masilionis

Kažkokių likimo pokštų, labai dažnai, a s m e n y s, kurie formuoja ir auklėja visuomenę, būna mažiausiai įvertinami. Vieni iš jų — mokytojai. Gyvenime už savo labai ypatingą ir svarbų darbą jie mažai atlyginami, jų profesija skaitoma neprestizine, o mirę greit pamirštami.

Prisimindama savo tėvus-mokytojus, su malonumu dalyvauju mokytojų J. Masilionio gyvenimo ir pedagoginių darbų

apžvalginės knygos „Būk, bitele“ sutiktuose š.m. balandžio 23 d. Jaunimo centro kavinėje. Knygos autorius kun. K. Ambrasas, SJ. Knyga išleista Lietuvoje labai patraukliai, daro rimto mokslo leidinio išpūdį. Turbut, ir pats a.a. Masilionis būtų patenkintas, nežiūrint, kad visada buvo kuklus ir nemego apie savo darbus kalbėti. Viršelyje jo, dar jauno, nuotrauka, giliu akių žvilgsniu patraukia skaitytoją. Kaip Velionio sūnėnas Arūnas Pemkus išvalgiai pasakė — „iš tų akių šviesa“. Labai daug Čikagos liuanistinių mokyklų mokinių ir mokytojų tą šviesą gavo iš mokyto. Juozo. Jis tą lietuviškumo šviesą gausiai dalino ir todėl, štai, ilgam pasilieka su mumis šioje knygoje.

Kun. Antanas Gražulis, SJ, atstovaudamas šio leidinio sudarytoja kun. K. Ambrasą, SJ, galbut, tinkamiausiai apibūdi-

no mokytojo profesiją, kaip Dievo dovaną ir tautos turtą. „Jei tauta turi geras mokytojus, jos ateitis šviesi. Mokytojai — gerumo žinios skleidėjai ir jaunų sielų formuotojai“. Toks buvo mokytojas, aukšto lygio pedagogas a.a. Masilionis, darbštus kaip bitele. Todėl ir jo darbų rinkinys tinkamai pavadintas — „Būk, bitele“.

Ilgametis mokytojas Jonas Kavaliūnas pasidžiaugė, kad jau ir Lietuvoje kalbama apie lietuvių kalbos mokymą-mokymąsi išeivijoje, nes, iš tikrųjų, išeivija šia linkme yra daug padariusi, nekalbant jau apie Pedagoginį liuanistikos institutą, liuanistines mokyklas ir knygleidybą. Meile Lietuvai — pagrindinis motyvas, kuris virš 50 metų puoselėjo ir išlaikė lietuvių kalbą svetur. Tie liuanistiniai darbai — audinys Lietuvai, kuriame ir Juozas Masilionis įdėjęs žymų, nepamirštama rašta savo peda-

goginiais-liuanistiniais darbais (redagavo išsamų leidinį „Panevėžys“, „Lietuviškas švietimas Š. Amerikoje“ — bendraautorė Stasė Petersienė, išsamūs gausūs konspektai liuanistinių mokyklų mokytojų; 25 m. vadovavo liuanistinių mokyklų mokytojų sužaviavimams „Dainavos“ stovykloje). Mokyto. Kavaliūnas pareiškė didelę padėką Pranei Masilionienei už Velionio Juozo pedagoginių darbų ir raštų surinkimą bei pastangas juos Lietuvoje išleisti.

Šioje vakaronėje prisiminimus apie mokyto. Masilionį, kaip „Laiškų lietuviams“ konkursą vedėją ir kalbos žinovą, pasakojosi Aldona Jurkutė. Neseniai iš Lietuvos atvykusi mokyto. Elena Slabokienė, nors asmeniškai mokyto. Masilionio nepažinusi, bet papasakojosi esanti labai sudominta jo pedagoginiais darbais, jo darbštumu, jo ištverme.

Žmona Prane Masilionienė nuosirdžiai padėjo visiems susirinkusiems prisiminti, pagerbti mokyto. Juozą, o ypač pasidžiaugtį jo „darbsčiosios biteles“ suvestu liuanistiniu medumi į dailų „korį“ — turiningą knygą — paminklą Pedagogui iš pašaukimo. Su senuoju romenu Horatio vėta Juozui Masilioniui pasakyti — „exegi monumentum aere perennius“. Apie patį leidinį „Būk, bitele“, be abejo, pasisakys pedagogikos žinovai.

Vakaronės svečiai, daugiausia mokytojai, ilgai nesi-skirstė, pasidalindami prisiminimais apie Juozą Masilionį, apie mokytojavimą šeštadieninėse mokyklose ir vartydami „Būk, bitele“ (ši knyga greit bus gaunama „Draugo“ knygyne) bei vaišindamiesi gausiais užkandžiais iš lietuviškojo „Antano kampo“.

Nijolė Jankutė

SKELBIMAI

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priemonėmis nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings**, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

• PIGIAUSIA — NE PATIKIMIAUSIA! Kortelės dažnai nesuveikia. Paskutinės minutes nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo „ypatingus įkainius“? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (įst. 1993 m.) LITCOM. Į Lietuvą iš namų ar mobilaus telefono TIK 11,9 ct., o JAV — 4,9 ct. Jokių mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išsklaidę gaunate su savo vietine sąskaita. **Registruokitės lietuviškai 708-386-0556.** Taupykite šiandien su LITCOM! Dėmesio! Įkainiai galioja tik naujiems klientams!

„Grandies“ studentų ir veteranų ratelių šokėjai, šoke III Pasaulio lietuvių dainų šventės šokių dieną praėjusią vasarą, 45-erių metų jubiliejiname koncerte atliks naują įdomią, anksčiau nematytą programą.

Koncertas įvyks šeštadienį, gegužės 15 d., Mother McAuley gimnazijos auditorijoje, 3737 West 99th Street, Chicago, IL 60655. Pradžią 6:30 v.v. Telefonu bilietus galima užsisakyti per Dainą Siliūniene 630-852-3204, arba Elzytę Lituvninkienę 630-257-861. Nuotr. V. Smiglio.